

Sygn. akt II A Ka 320/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Apelacyjnego Małgorzata Janicz

Sędziowie: Sądu Apelacyjnego Ewa Leszczyńska-Furtak (spr.)

Sądu Apelacyjnego Przemysław Filipkowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Marta Kamińska

przy udziale prokuratora Jacka Pergałowskiego

po rozpoznaniu w dniu 19 maja, 2 czerwca i 16 czerwca 2021 r.

sprawy P. M., urodz. (...) w W., syna B. i A. z domu B.,

oskarżonego z art. 310 § 1 kk, z art. 286 § 1 w zw. z art. 294 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, z art. 233 § 1a kk, z art. 270 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonego i przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 czerwca 2020 r., sygn. akt XVIII K 165/19

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

1. - uchyla zawarte w punkcie 7 orzeczenie o karze łącznej;

2. - w ramach czynów zarzucanych oskarżonemu w punktach 1 i 2 zaskarżonego wyroku przyjmuje, że oskarżony działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w nieustalonym dniu, nie wcześniej niż 12 czerwca 2014 r. i nie później niż 23 stycznia 2018 r., poprzez nadrukowanie w nieustalonym miejscu na czyste karty z czytelnym podpisem in blanco J. M., treści weksla i deklaracji wekslowej, podrobił dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksla własnego na kwotę 850.000 zł opatrzony datą 12 czerwca 2014 r. i miejscem wystawienia S. oraz czytelnym podpisem J. M. jako wystawcy oraz deklarację wekslową opatrzoną takimi danymi i czytelnym podpisem J. M. i przedkładając w dniu 23 stycznia 2018 r. w Sądzie Okręgowym w Warszawie wyżej opisany podrobiony weksel wraz z pozwem o zapłatę w postępowaniu o sygn. III Nc 25/18, puścił weksel w obieg oraz wprowadził Sąd Okręgowy w Warszawie w błąd co do jego autentyczności, doprowadzając Sąd do niekorzystnego rozporządzenia mieniem J. M. w kwocie 850.000 zł poprzez wydanie w dniu 26 stycznia 2018 r. orzeczenia nakazującego zapłatę powyższej kwoty na rzecz P. M., a także w dniu 12 lutego 2018 r., w załączeniu do „Odpowiedzi na wniosek o wstrzymanie nakazu zapłaty” złożył jako autentyczny podrobiony dokument w postaci wyżej wskazanej deklaracji wekslowej, w wyniku czego nakaz zapłaty został zrealizowany w drodze zabezpieczenia przez komornika poprzez zajęcie rachunków pokrzywdzonej, przy czym łączna szkoda w mieniu J. M. z tytułu należności głównej i opłat wyniosła 1.031.628,38 zł

tj. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 310 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zb. z 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w stanie prawnym przed zmianą wprowadzoną z dniem 24 czerwca 2020 r. (Dz.U. 2020.1086, art. 38) i przyjmując te przepisy za podstawę skazania, na podstawie art. 310 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w stanie prawnym jak wyżej, wymierza oskarżonemu karę 6 lat pozbawienia wolności;

3. w odniesieniu do czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie 6 komparycji, a przypisanego w punkcie 6 sentencji zaskarżonego wyroku przyjmuje, że stanowi on wypadek mniejszej wagi wypełniając znamiona występku z art. 270 § 2a kk i przyjmując ten przepis za podstawę skazania i wymiaru kary, wymierza oskarżonemu karę grzywny w wysokości 70 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych;

II. przyjmując, że każdy z czynów zarzucanych oskarżonemu w punktach 4 i 5 komparycji, a przypisanych w punktach 4 i 5 sentencji zaskarżonego wyroku, datowanych odpowiednio: w bliżej nieustalonym dniu, nie później niż 23 lutego 2011 r. oraz w bliżej nieustalonym dniu, nie później niż 27 kwietnia 2011 r., stanowi wypadek mniejszej wagi określony w art. 270 § 2a kk, na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 kpk uchyla wyrok w tej części (punkt 4 i 5), a na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk postępowanie przeciwko oskarżonemu P. M. w tym zakresie umarza;

III. uniewinnia oskarżonego od popełnienia przestępstwa z art. 233 § 1a kk, zarzucanego w punkcie 3 wstępnej części wyroku;

IV. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

V. na podstawie art. 63 § 1 kk w stanie prawnym jak w punkcie I.2, na poczet orzeczonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 29 kwietnia 2019 r.;

VI. koszty procesu w części uniewinniającej i umarzającej ponosi Skarb Państwa;

VII. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa pozostałe koszty sądowe za instancję odwoławczą oraz opłatę za obie instancje w kwocie 780 złotych.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 320/20
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	4	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 czerwca 2020 r., sygn. XVIII K 165/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońcy

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
<p>Lp. 1`</p>	<p>Zarzut obrazy prawa materialnego</p>	
	<p>1. Art. 310 § 1 kk – poprzez niewłaściwe zastosowanie i przypisanie oskarżonemu zdefiniowanego w nim przestępstwa, w sytuacji, gdy jego przedmiot mógłby być jedynie weksel w rozumieniu ustawy z 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe, a nie czyste kartki papieru z naniesionym nań podpisem in blanco i nadrukowanymi nań treściami weksla i deklaracji wekslowej, co stanowić może jedynie przestępstwo z art. 270 § 2 kk – zarzut 1a) - apelacja adw. G. K. (czyn zarzucany w pkt 1);</p> <p>2. Art. 18 § 1 kk – poprzez uznanie oskarżonego za sprawcę, gdy nie ustalono jego faktycznego zachowania i nie sprecyzowano zjawiskowej formy popełnienia przestępstwa – zarzut II. 2 - apelacja adw. R. Z. (czyn zarzucany w pkt 1);</p> <p>3. Art. 286 § 1 kk - poprzez jego zastosowanie, przy braku ustalenia treści i zakresu zobowiązań stron, a w szczególności istnienia wierzytelności zabezpieczonych wekslem - zarzut II. 1 - apelacja adw. R. Z. (czyn zarzucany w pkt 2);</p> <p>4. Art. 270 § 2a kk poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że zarzucane czyny wyczerpują znamiona przestępstwa w typie podstawowym, a nie uprzywilejowanym - zarzut II. 4 - apelacja adw. R. Z. (czyny zarzucane w pkt 4, 5, 6);</p>	<p># zasadny 4, 6</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny 1, 2, 3, 5</p>

	<p>5. Art. 12 kk poprzez jego niezastosowanie i skazanie oskarżonego za 3 odrębne czyny z art. 270 § 1 kk, gdy zachowania te stanowiły elementy jednego czynu popełnionego w wykonaniu z góry powziętego zamiaru – zarzut 2a) - apelacja adw. G. K. (czyny zarzucane w pkt. 4, 5 i 6);</p> <p>6. Art. 310 § 2 kk poprzez jego niezastosowanie w kwalifikacji prawnej czynu przypisanego w punkcie 2 wyroku – zarzut 3 apelacji prokuratora.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Ad. 1</p> <p>Fakt naniesienia treści weksła na czyste kartki papieru zawierające złożony w zupełnie innym celu podpis in blanco J. M., stanowiło nie co innego, jak istotę czasownikowego znamienia sfalszowania weksła, wszak w ten właśnie sposób nadano owej „kartce” zewnętrzne cechy dokumentu uprawniającego do otrzymania wskazanej sumy pieniędzy, których przedmiot ten wcześniej nie posiadał.</p> <p>Tym samym podrobienie weksła w badanych okolicznościach nastąpiło poprzez naniesienie na papierową kanwę z podpisem byłej żony oskarżonego, treści zawierającej elementy wymagane przepisem art. 1 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe.</p> <p>Gdyby ów dokument od początku spełniał wskazane tam wymogi i został świadomie opatrzony podpisem trasata, brak byłoby</p>		

podstaw do jego oceny na płaszczyźnie art. 310 § 1 kk.

Myli się przy tym skarżący wywodząc, jakoby zrekonstruowany przez Sąd I instancji czyn oskarżonego przypisany w punkcie 1 zaskarżonego wyroku realizował jedynie znamiona przestępstwa z art. 270 § 2 kk. Po pierwsze stanowiący przedmiot wykonawczy tego przestępstwa blankiet odpowiada pojęciu formularza z wydrukowanymi rubrykami do wypełnienia albo arkusza z wydrukowanym nagłówkiem instytucji (słownik języka polskiego PWN), w którym pusta kartka opatrzona podpisem się nie mieści. Po wtóre, przepis ten odnosić należy do ogółu dokumentów w rozumieniu art. 115 § 14 kk, gdy tymczasem zakres przepisu art. 310 § 1 kk został przez ustawodawcę zawężony do ściśle skonkretyzowanych rodzajów dokumentów, stanowiących przedmiot podrobienia lub przerobienia, co oznacza, że przepis ten stanowi *lex specialis* względem art. 270 § 1 kk (porównaj: wyrok SA w Lublinie z 30 marca 2000 r., II AKa 41/00, Prok. i Pr.-wkł. 2000/10/23; wyrok SA w Katowicach z 14 lutego 2002 r., II AKa 505/01, OSA 2003/6/61).

Ad. 2

Wobec prawidłowego ustalenia przez Sąd I instancji, że oskarżony, będąc w posiadaniu kartek z podpisem *in blanco* J. M., jako jedyny zainteresowany w popełnieniu przedmiotowego przestępstwa, był inicjatorem i beneficjentem fałszerstwa weksla oraz bezspornie sam się nim posłużył w sposób zamierzony i ukierunkowany, a także wobec braku dowodów na

współdziałanie oskarżonego w popełnieniu tego czynu, Sąd I instancji zasadnie przypisał P. M. sprawstwo pojedyncze, co stanowiło jednocześnie wyraz prawidłowego zastosowania

reguły in dubio pro reo, wszak zarówno sprawstwo kierownicze, jak i polecające stanowiłyby okoliczności obciążające.

Wskazać natomiast należy, że w sytuacji, gdy oskarżony w ramach swoich uprawnień procesowych nie przyznaje się do winy, bądź odmawia ujawnienia mechanizmu przestępstwa, a wyczerpująco zebrane dowody nie dostarczają kompletu informacji w danym zakresie (w tym wypadku ustalenia, czy oskarżony samodzielnie podrabiał weksel i deklarację wekslową, czy też korzystał ze wsparcia innej osoby, a jeśli to w jakim zakresie), pełne zrekonstruowanie skonkretyzowanych ruchów sprawczych może okazać się niemożliwe, co obliguje Sąd orzekający do czynienia ustaleń wedle treści dowodowo dostępnych, a tam, gdzie wątpliwości nie dadzą się usunąć, przy zastosowaniu art. 5 § 2 kpk.

W badanych realiach ustalone wedle tych prawideł fakty odnośnie realizacji znamion czynu z art. 310 § 1 kk, znajdują odzwierciedlenie w zastosowanej kwalifikacji prawnej, przy przyjęciu sprawstwa pojedynczego, co zarzut obrazy art. 18 § 1 kk, ale również zarzut obrazy art. 5 § 2 kpk, czyni niezasadnymi.

Ad. 3

Istotą oszustwa tzw. „sądowego” było posłużenie się jako

autentycznym podrobionym wekslem, jako dowodem zobowiązania wekslowego trasata w sytuacji, gdy wskazana na nim jako trasat J. M., nie wystawiła weksła i nie zobowiązała się do wypłaty wskazanej w nim kwoty pieniężnej. W tej sytuacji oskarżony przedstawiając weksel w Sądzie, jako dowód zasadności roszczenia o zapłatę sumy z weksła, wprowadził Sąd w błąd co do autentyczności dokumentu i doprowadził tenże do niekorzystnego rozporządzenia mieniem pokrzywdzonej, co przy trafnym ustaleniu, że działanie to podyktowane było celem osiągnięcia korzyści majątkowej, sprawia po pierwsze, że opis czynu zawiera wszystkie znamiona dyspozycji art. 286 § 1 kk, a po wtóre, że przepis ten charakteryzuje istotę zachowania sprawcy.

Dla kwalifikacji prawnej zachowań oskarżonego nie ma przy tym znaczenia, czy miał on wobec żony uzasadnione roszczenia majątkowe, czy też nie, a istotne pozostaje wyłącznie to, że podrobiony weksel nie mógł stanowić podstawy ich dochodzenia.

Nie może być prawnie uzasadnione zobowiązanie egzekwowane na podstawie przestępnie wytworzonego dokumentu, a więc wywodzone z bezprawnego źródła.

Ad. 4

Zarzut jest zasadny.

W niebudzącym wątpliwości stanie faktycznym, oczywistym jest, że J. M. akceptowała treść dokumentów, które dotyczyły drobnych spraw życia codziennego, jak również aprobowała aktywność oskarżonego w ich załatwieniu na rzecz byłej żony i w jej imieniu,

co miało na celu usprawnienie i ułatwienie jej funkcjonowania. W tym jednak celu J. M. przekazała ówczesnemu mężowi puste kartki opatrzone podpisem in blanco (świadek J. M.: „Ja mogłam wtedy udostępnić mu kartki z moimi podpisami in blanco, żeby złożył do różnych firm pisma o uzgodnionej treści” - k. 67, jak również świadek potwierdziła, że uzgodnione czynności wynikające z dokumentów miały miejsce. Oskarżony P. M.: „na wszystkie te działania miałem ustne upoważnienie żony” k. 734).

Nie jest to równoznaczne ze zgodą na podrobienie jej podpisu pod tymiż dokumentami, a wręcz wprost wskazuje na jej brak. Niemniej aprobatą treści i aktywności w zakresie stosunków, których przedmiotowe dokumenty dotyczyły, jak też ich charakter związany z reklamacjami drobnych usług, sprawiają, że każdy z czynów zarzucanych w punktach 4, 5 i 6 należy znać za wypadek mniejszej wagi i zakwalifikować, jako uprzywilejowany typ przestępstwa fałszerstwa materialnego przewidziany w art. 270 § 2a kk.

Ad. 5

Zarzut, wobec uwzględnienia zarzutu apelacji adw. R. Z. i treści rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego (ustalenia przedawnienia karalności 2 spośród 3 zarzucanych oskarżonemu zachowań kwalifikowanych z art. 270 § 1 kk) stał się bezprzedmiotowy.

Niemniej w odniesieniu do zarzutu apelacji wskazać trzeba na brak racjonalnych podstaw do ustalenia działania oskarżonego w odniesieniu do czynów zarzucanych jemu w punktach 4, 5 i 6 w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w sytuacji,

gdy poszczególne podrobione dokumenty były wykorzystywane do załatwiania bieżących spraw związanych z realizacją usług przez różne podmioty zewnętrzne, w różnym czasie i miejscu, w tym z reklamacją jakości ich wykonania, co wedle wszelkich wskazań logiki i życiowego doświadczenia świadczy o wykorzystaniu każdorazowo nadarzającej się okazji do posłużenia się, jako autentycznym, dokumentem opatrzonym podrobionym podpisem J. M., nie zaś o realizacji z góry przewidzianego założenia co do okoliczności, których nastąpienia nie sposób przewidzieć z góry.

Ponadto przepis art. 12 § 1 kk zawiera niezmiennie wymóg działania w krótkich odstępach czasu, co sprawia, że czasowa odległość ponad 3 lat i 7 miesięcy pomiędzy pierwszym a ostatnim zachowaniem, dyskwalifikuje możliwość zastosowania postulowanej w apelacji konstrukcji materialnoprawnej czynu ciągłego.

Ad. 6

Rację ma skarżący, że ustalenia faktyczne odzwierciedlone w opisie czynu zarzucanego i przypisanego w punkcie 2 odpowiednio komparycji i sentencji zaskarżonego wyroku, odpowiadały również kwalifikacji czynu uwzględniającej kumulację w zw. z art. 310 § 2 kk.

Dochodzenie zapłaty sumy z weksla w drodze jego przedłożenia Sądowi wraz z pozwem w postępowaniu o zapłatę realizuje czasownikowe znamię „puszczenia w obieg”. Jest nim bowiem przekazanie przedmiotu określonego w art. 310 § 1 kk innemu podmiotowi ze świadomością, że ten podmiot może przekazać go dalej, zrobić z niego

<p>użytek (r. Góral, Kodeks karny. Praktyczny komentarz, s. 518). Nie budzi tymczasem wątpliwości, że oskarżony przekazał sfalszowany weksel Sądowi nie w innym celu, niż uczynienia go dowodową podstawą do wyegzekwowania sumy z weksla.</p>		
<p>Lp.2</p>	<p>Zarzut obraży przepisów postępowania</p>	
	<p>1. Art. 5 § 2 kpk w zw. z art. 413 § 1 pkt 4 kpk poprzez rozstrzygnięcie na niekorzyść oskarżonego niedającej się usunąć wątpliwości co do postaci sprawstwa – zarzut 1b) - apelacja adw. G. K. (czyn zarzucany w pkt 1);</p> <p>2. Art. 410 kpk poprzez pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych szeregu dowodów z dokumentów, wydruków, wiadomości email, etc., złożonych przez obrońcę z wnioskiem dowodowym oraz pozwu rozwodowego– zarzut 2a) i 2f) - apelacja adw. S. S.;</p> <p>3. Art. 410 kpk poprzez pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych dowodu z wniosku pokrzywdzonej do Ministra Sprawiedliwości i Dyrektora Departamentu Administracyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości o objęcie nadzorem postępowań karnego i cywilnego dotyczących fałszerstwa weksla – zarzut 2b) - apelacja adw. S. S.;</p> <p>4. Art. 7 kpk poprzez dowolną ocenę zeznań J. M. w zakresie przekazywania oskarżonemu czystych kart z jej podpisem i identyfikacji podpisów – zarzut 2c), 2d) - apelacja adw. S. S.;</p>	<p># zasadny 9</p> <p># częściowo zasadny 5</p> <p># niezasadny 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8.</p>

5. Art. 410 kpk poprzez pominięcie okoliczności braku wezwania do wykupu weksla w kontekście błędnie ustalonej daty jego sfalszowania i w efekcie nie przyjęcie co do zarzutów 1 i 2 działania w ramach czynu ciągłego - zarzut 2e) - apelacja adw. S. S.;

6. Art. 7 kpk poprzez przyjęcie, że nieujawnienie na dysku laptopa oskarżonego plików wskazujących na sfalszowanie weksla i deklaracji wekslowej nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia - zarzut 2g) - apelacja adw. S. S.;

7. Art. 170 kpk poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrony o przesłuchanie świadków na okoliczność sytuacji majątkowej byłych małżonków - zarzut 2h) - apelacja adw. S. S.;

8. Art. 415 § 2 kpk poprzez niezastosowanie nakazu odstąpienia od orzeczenia naprawienia szkody, gdy w postępowaniu III C 404/18 przed Sądem okręgowym w Warszawie wniesiono zarzuty od nakazu zapłaty w sprawie III Nc 25/18 oraz istnienia po stronie pokrzywdzonej uprawnienia z art. 338 kpc do żądania zwrotu bezprawnie wyegzekwowanego roszczenia – zarzut 3a) - apelacja adw. G. K. (czyn zarzucany w pkt 2);

9. Art. 413 § 2 pkt 1 poprzez niedokładne określenie czynu z punktu 2 wyroku i wbrew ustaleniom wskazanie, że przedłożony weksel „został wystawiony przez J. M. ”, gdy został podrobiony przez oskarżonego – zarzut 2 apelacji prokuratora (czyn przypisany w punkcie 2).

<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Ad. 1</p> <p>Przepis art. 413 § 1 kpk, określając konieczną zawartość wyroku, w punkcie 4 wymienia „przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu”, a prosta lektura zaskarżonego wyroku nie pozostawia marginesu niepewności, że w jego komparycji wymogowi temu uczyniono zadość, co tak sformułowany zarzut czyni oczywiście bezzasadnym. „Na marginesie” niejako Sad Apelacyjny wskazuje, że wyrok zawiera również wszystkie niezbędne elementy wyroku skazującego przewidziane w art. 413 § 2 kpk, w tym dokładnie określa przypisany oskarżonemu w punkcie 1 czyn i jego kwalifikację prawną. Jakkolwiek Sąd I instancji w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku podnosił brak dowodowych podstaw do ustalenia, czy oskarżony osobiście dokonał sfalszowania weksla, czy też polecił to innej osobie, tudzież kierował jego podrobieniem przez inną osobę, to z treści czynu przypisanego jednoznacznie wynika, że zaistniała w tym względzie wątpliwość (szerzej w punkcie Lp. 1, Ad. 2), została rozstrzygnięta na korzyść oskarżonego, skoro przyjęto sprawstwo pojedyncze.</p> <p>Nie sposób przy tym kontestować skutecznie logikę wniosku Sądu Okręgowego, iż oskarżony, będąc w posiadaniu kartek z podpisem in blanco J. M. (przekazanych do załatwiania drobnych, bieżących spraw związanych z reklamacjami usług),</p>	

miał nie tylko sposobność ich wykorzystania do podrobienia weksla, ale był również jedynym zainteresowanym w popełnieniu przedmiotowego przestępstwa, jako beneficjent korzyści uzyskanych z posłużenia się nim w sposób, który nie budzi żadnych wątpliwości (przedłożenie w Sądzie w ramach postępowania o zapłatę). Wobec powyższego prawidłowe korzystanie z dyrektyw art. 7 kpk prowadzi do konkluzji, że tylko oskarżony mógł być inicjatorem fałszerstwa, którego mógł dokonać bądź osobiście, bądź zlecając jego podrobienie innej osobie lub osobom, zaś brak dowodów jego współdziałania w popełnieniu tego czynu z inną osobą lub innymi osobami na zasadzie jego kierowniczej lub polecającej roli, słusznie skutkowało przypisaniem P. M. sprawstwa pojedynczego, co stanowiło jednocześnie wyraz zastosowania reguły in dubio pro reo. Współdziałanie wszak w przestępczym procederze, czy to na zasadzie sprawstwa kierowniczego, polecającego, czy współsprawstwa równorzędnego, stanowiłyby okoliczności obciążające, bo wymagające przestępczej zmywy.

Ad. 2

Okoliczności podnoszone przez obrońcę, w tym dotyczące rozliczeń J. M. z Urzędem Skarbowym, Bankiem (...), jej siostrą, czy związane z jej inwestycjami pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, a istotnego wpływu na jego kształt nie mogą mieć również wzajemne rozliczenia pomiędzy stronami, i to nie tylko z tego względu, że nawet pozostając w związku małżeńskim, małżonkowie mieli zawartą intercyzę, a wszelkich wzajemnych roszczeń mogli

dochodzić na drodze właściwego postępowania sądowego, ale nie w drodze przestępstwa.

Trzeba bowiem podkreślić, że przepis art. 310 kpk chroni obrót gospodarczy, a prawidłowo ustalony fakt sfalszowania weksla i jego późniejszego złożenia w Sądzie celem uzyskania wskazanej w nim sumy, bezspornie godził w prawidłowość tegoż obrotu, niezależnie od ewentualnych rozrachunków pomiędzy małżonkami.

Kwintesencją działania sprawcy jest w tym wypadku oszukańcze wykorzystanie Sądu do uzyskania korzyści majątkowej na podstawie w tym celu spreparowanego weksla, który nie mógł stanowić podstawy do rozporządzenia mieniem J. M., wszak był fałszywy. Tymczasem już sam fakt, że podrobiony dokument nie mógł stanowić podstawy zobowiązania wekslowego pokrzywdzonej, sprawia, iż rozporządzenie jej mieniem na tej podstawie przez wprowadzony w błąd Sąd Okręgowy w Warszawie, realizowało zniamię niekorzystnego rozporządzenia mieniem J. M., bez względu na to, czy wysuwane wobec niej pretensje finansowe oskarżonego miały realne uzasadnienie, czy też nie.

Dla oceny autentyczności weksla nie ma przy tym znaczenia sytuacja materialna pokrzywdzonej, ani też jej zeznania na tę okoliczność, wszak decydujące znaczenie mają tu wyniki ekspertyzy specjalistycznej z zakresu badania dokumentów oraz wskazania wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, które nakazują wykluczyć, aby pokrzywdzona była tak

zapobiegliwa, aby wystawiając w 2014 r. weksel spreparować go w sposób, który w kilka lat później pozwoli jej zakwestionować jego autentyczność. Ponadto, co również trafnie dostrzegł Sąd I instancji, mając świadomość wystawienia weksla i brak woli zapłaty sumy z weksla, tak wyrafinowana zapobiegliwość doprowadziłaby J. M. do ukrycia posiadanych środków przed egzekucją zobowiązań wekslowych przez remitenta. Wreszcie, naturalnym sposobem dochodzenia praw z weksla jest jego przedstawienie do przyjęcia trasatowi, czego oskarżony nie uczynił, występując do Sądu z pozwem o zapłatę i bezzwłocznie egzekwując zasądzoną sumę, przez co sam sposób działania również potwierdza słuszność konstatacji Sądu I instancji w zakresie ustalonego sprawstwa.

Ocen tych nie zmienia wysuwana przez obrońcę kwestia fikcyjności rozwodu, wszak i ta pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, acz taka teza nie wspiera bynajmniej wersji obronnej, skoro nawet ewentualny pozorny rozwód nie stanowi racjonalnego wyjaśnienia wystawienia weksla, skoro w sytuacji rozdzielenia majątkowej małżonków, rozwód, czy to fikcyjny, czy rzeczywisty, niczego w ich relacjach majątkowych nie zmieniał.

Zatem tylko „na marginesie” zaznaczyć należy, że podnoszony przez obrońcę wkład aktywów pochodzących ze sprzedaży mieszkania oskarżonego w majątek odrębny żony i na wspólny rachunek bankowy, miał w kontekście wyłudzonej kwoty marginalne znaczenie, jeśli zważyć, że sam obrońca wskazuje na kwoty odpowiednio 30.000 zł

i 111.000 zł, a nadto datuje te operacje w roku 2001, czyli 17 lat przed datą przestępstwa. To wystarczający okres, aby takie kwoty strony wspólnie spożytkowały, w szczególności, że skarżący nie negują, iż oskarżony zawierając związek małżeński miał wielomilionowe długi, co legło u podstaw zawarcia przez małżonków umowy majątkowej rozdzielności majątkowej. Powołując się zaś na kilkusettyśne dochody oskarżonego, skarżący nie przedstawili bynajmniej dowodów wypłaty oskarżonemu tego rzędu wynagrodzeń, ani w żaden inny sposób ich nie udokumentowali.

Niemniej przedmiotowe postępowanie karne nie służy ustalaniu dochodów i wydatków oraz wzajemnych nakładów małżonków, ustalaniu ich ewentualnych zobowiązań, tudzież zasadności roszczeń. Nic nie stało na przeszkodzie, aby – w przypadku istnienia ku temu podstaw – oskarżony wykazywał swoje racje na drodze postępowania cywilnego. Fakt, że popełnił przestępstwo nie skutkuje bynajmniej przerzuceniem ciężaru ewentualnych ustaleń w powyższych kwestiach na Sąd orzekający w procesie karnym, gdzie dla zakresu odpowiedzialności oskarżonego nie mają one doniosłego znaczenia.

Ad. 3

Wbrew twierdzeniu autora apelacji pisma oskarżycielki posiłkowej kierowane do Ministra Sprawiedliwości oraz do Dyrektora Departamentu Administracyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości o objęcie nadzorem postępowań dotyczących przedmiotowego weksla, po pierwsze nie stanowią

dowodu w sprawie, wszak jako zapiski pochodzące od świadka nie mogłyby zastępować treści jego zeznań (art. 174 kpk), po wtóre nie stanowiły podstawy jakichkolwiek ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji i nie znalazły żadnego odzwierciedlenia we wnioskowaniu tego Sądu. Innymi słowy Sąd Okręgowy nie uczynił i nie powinien był uczynić tych pism podstawą ustaleń faktycznych, co wyklucza naruszenie przepisu art. 410 kpk, do którego dochodzi jedynie wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie opiera się na materiale nieujawnionym na rozprawie głównej, bądź tylko na części materiału tak ujawnionego.

Ad. 4

Trudno brak wiarygodności zeznań pokrzywdzonej wywodzić z faktu, iż nie miała pewności co do autentyczności swoich podpisów, skoro podpis podrobiony co do zasady ma to do siebie, że stanowi odzwierciedlenie oryginału. Ten zaś opiera się na pewnym schemacie podpisu, ale co do zasady kolejne podpisy nie są idealnym odzwierciedleniem pierwszego. Stąd w sytuacjach, gdy produkt czynności podrobienia nie jawi się ewidentnie nieudolnym, stwierdzenie autentyczności podpisu, bądź jej braku, wymaga specjalistycznej ekspertyzy opartej na analizie szeregu porównań cech pisma podpisu dowodowego oraz porównawczych, mających za zadanie wykazanie ilości cech wspólnych i rozbieżnych, która również nie w każdym wypadku jest w stanie doprowadzić do sformułowania kategorycznej opinii.

Immanentnym jest zatem, że pozostając w przekonaniu o nieautentyczności weksła,

pokrzywdzona wskazywała na domyślne sposoby jego sfalszowania, wszak trudno oczekiwać, aby je znała i z góry potrafiła sprecyzować.

Skarżący nie wykazał również wadliwości obdarzenia wiarą zeznań J. M., iż przekazywała ówczesnemu mężowi podpisane in blanco kartki dla ułatwienia załatwiania formalności w codziennych, bieżących sprawach, dla ułatwienia i przyspieszenia związanych z nimi formalności, co nie odbiega od standardowej praktyki w takich wypadkach w relacjach pomiędzy bliskimi osobami.

Argumenty podnoszone w apelacji z równym powodzeniem służyć mogą wykazaniu, iż częstotliwość i systematyczność codziennych relacji małżonków nie wymagała fałszowania podpisów żony pod uzgodnionymi z nią reklamacjami usług stolarskich, meblarskich, czy związanych z usterką dekodera.

Ad. 5

Jakkolwiek zawiły sposób sformułowania zarzutu sprawia trudność z zdekodowaniem zamysłu autora, to zgodzić należy się ze skarżącym, iż całokształt okoliczności ujawnionych w sprawie upoważniał przyjęcie działania oskarżonego w warunkach czynu ciągłego, przy czym w sposób niezależny od podnoszonych w apelacji okoliczności dotyczących nieprzedstawienia weksla do wykupu.

Pomimo wyczerpania inicjatywy dowodowej w tym zakresie, bezspornie zdołano ustalić datę posłużenia się przedmiotowym wekslem oraz deklaracją wekslową, jak również daty widniejące na

tych dokumentach, co wszelako - niezależnie od niekwestionowanego braku wezwania J. M. do wykupu weksla własnego w terminie w nim ustalonym tj. 31 grudnia 2016 r. - nie pozwoliło na skonkretyzowanie daty podrobienia weksla i deklaracji, a jedynie datę posłużenia się nimi jako autentycznymi dokumentami. Immanentnym jest zatem, że podrobienie weksla (podobnie jak deklaracji) musiało wyprzedzać posłużenie się nim, co nakazywało przyjąć, że sfalszowanie weksla nastąpiło najpóźniej w dniu jego złożenia w postępowaniu sądowym. Jednocześnie za najwcześniejszą datę jego sfalszowania przyjąć można datę rzekomego wystawienia weksla, choć suma ujawnionych okoliczności pozwala wnioskować, że stało się to na krótko przed posłużeniem się wekslem w wyżej wskazany sposób. Brak jest wszak jakiegokolwiek racjonalnego uzasadnienia tezy, jakoby oskarżony bez mała 4 lata oczekiwał na wykorzystanie sfalszowanego dokumentu zgodnie z jego przeznaczeniem, a zatem w celu uzyskania sumy wskazanej na wekslu. Konsekwencja i kumulacja działań oskarżonego od momentu wniesienia pozwu do czasu komorniczego zajęcia rachunków pokrzywdzonej i wypłaty wyłudzonych środków wskazują na zawartość jego zachowań realizujących z góry podjęty zamiar osiągnięcia korzyści majątkowej, gdzie podrobiony weksel stanowił środek dojścia do tak obranego celu.

Sąd Apelacyjny przyjął, iż zachowania zarzucane w punkcie 1 i 2 komparycji wyroku składają się na jeden czyn ciągły, o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia.

Okoliczność, że na dysku komputera zabezpieczonego u oskarżonego nie ujawniono śladów sporządzania falsyfikatów weksla i deklaracji wekslowej nie ekskulpuje oskarżonego w sytuacji, gdy ujawniono dowody pozytywne, świadczące o winie oskarżonego. Poza zeznaniami J. M., zasadniczym dowodem potwierdzającym tak ustalony fakt jest opinia biegłego z zakresu badania autentyczności dokumentów R. Ł., w której konkluzji sformułowano kategorię wniosek, iż nadruk w postaci linii na dokumencie weksel został naniesiony już na istniejącym podpisie J. M. (k. 682). Podkreślenia wymaga, że nie opiera się on nawet na badaniach porównawczych pisma, z czym zazwyczaj mamy do czynienia w ekspertyzach badających dokumenty, ale fizycznych badaniach techniki naniesienia warstw, pozwalających na jednoznaczne odtworzenie chronologii zapisów.

Natomiast wskazania wiedzy, logiki i życiowego doświadczenia dyktują wniosek, że sprawca angażujący się w tak misterne przygotowanie akcji przestępczej, czyni to wedle planu i z rozmysłem, który nakazuje unikać stosowania środków i metod pozwalających na łatwe wykrycie mistyfikacji. W tym kontekście unikanie osobistego sprzętu komputerowego do sporządzenia falsyfikatu jawi się działaniem oczywiście racjonalnym, z którego nie sposób samoistnie wywodzić braku zawinienia oskarżonego.

Ad. 7

Powinnością Sądu orzekającego nie jest przeprowadzenie wszystkich dowodów, o które wnoszą strony, a jedynie takich, które mają prowadzić

do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Natomiast odnośnie braku istotnego w tym kontekście znaczenia sytuacji majątkowej stron i ich wzajemnych rozliczeń, Sąd wypowiedział się wyżej (punkt Ad. 2).

Natomiast próba forsowania tezy o braku wiarygodności pokrzywdzonej, gdy zaprzecza wystawieniu weksła, nie mogłaby znaleźć wsparcia w zeznaniach świadków na okoliczność majątkowych relacji stron, skoro nawet skarżący nie wskazuje, aby wnioskowani świadkowie mieli na temat weksła jakąkolwiek wiedzę.

Tymczasem twierdzenie skarżącego, jakoby J. M. w zamiarze uniknięcia egzekucji sumy wekslowej miała skierować przeciwko oskarżonemu postępowanie karne, zwłaszcza wobec treści opinii z zakresu badania dokumentów, jawi się całkowicie nieracjonalnym. Nie sposób wszak zakładać, że pokrzywdzona z góry przewidziała sposób egzekucji tej sumy, a jednocześnie nie zabezpieczyła środków przed jej skutecznym przebiegiem.

Ad. 8

Zarzut obrazy art. 415 § 2 kpk nie odpowiada sformułowanemu w nim uchybieniu, skoro klauzula antykumulacyjna zawarta została w § 1 tego przepisu in fine, co przez pryzmat treści uzasadnienia zarzutu przyjąć jednak należy za wynik omyłki pisarskiej.

Niemniej sformułowany w art. 415 § 1 kpk zakaz dotyczy sytuacji, gdy roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym

prawomocnie orzeczono. Klauzula antykumulacyjna wprost dotyczy zatem tego samego roszczenia, o tożsamości którego decyduje nie tylko jednakość należnego zachowania, ale również tożsamość osoby zobowiązanej do określonego świadczenia.

Nie zachodzi zatem tożsamość roszczeń oskarżonego w postępowaniu cywilnym przeciwko pozwanej oskarżycielce posiłkowej o zapłatę sumy wekslowej oraz oskarżycielki posiłkowej o naprawienie przez oskarżonego w postępowaniu karnym szkody wyrządzonej przestępstwem polegającym na oszukańczym wyłudzeniu w tymże postępowaniu o zapłatę sumy z podrobionego weksla. Tym samym brak jest normatywnej przeszkody w prowadzeniu dwóch postępowań dotyczących roszczeń wynikających z tego samego zdarzenia faktycznego, skoro w każdym z nich różny jest podmiot dochodzący roszczeń oraz podmiot, od którego roszczenie jest dochodzone (odwrócone role). Okoliczność złożenia przez pozwaną zarzutów od nakazu zapłaty w sprawie III Nc 25/18, nie niweluje tej różnicy, wszak nadal kto inny jest dłużnikiem i wierzycielem w postępowaniu cywilnym, a kto inny w postępowaniu karnym.

W odniesieniu natomiast do argumentacji powołującej się na art. 338 kpc, wskazać należy, że orzecznictwie przyjmuje się, iż przewidziana tam instytucja wniosku restytucyjnego, a więc w tym wypadku ewentualnego wniosku o zwrot wyegzekwowanego świadczenia, odnosi się do wyroków nieprawomocnych, którym sąd nadał rygor natychmiastowej

wykonalności (art. 338 kpc), następnie uchylonych lub zmienionych, oraz prawomocnych, uchylonych lub zmienionych w uwzględnieniu skargi o wznowienie postępowania (art. 415 kpc). Natomiast nakaz zapłaty, wyrokiem nie jest i zgodnie z art. 492 § 1 kpc, stanowi z chwilą wydania tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności, a zastosowanie do jego wykonania mają przepisy o postępowaniu zabezpieczającym, które nie przewidują wniosku restytucyjnego, przyznając zobowiązanemu z nakazu zapłaty roszczenie odszkodowawcze, o jakim mowa w art. 746 kpc. Skoro zatem ustawodawca przewidział inny tryb dochodzenia roszczeń wynikających z wykonania zabezpieczenia, to stosowanie per analogiam art. 338 kpc nie ma uzasadnienia (vide: wyrok SN z 10 czerwca 2005 r., II CK 712/04, LEX nr 180865).

Nie sposób pomijać przy tym funkcji klauzuli antykumulacyjnej którą jest zapobieganie wystąpieniu w obrocie prawnym więcej niż jednego tytułu wykonawczego dotyczącego tego samego roszczenia, która nie może być realizowana kosztem braku realizacji celów procesu w zakresie prawnej ochrony interesów pokrzywdzonego, determinując ścisłą, a nawet zawężającą wykładnię przepisu art. 415 § 1 kpc.

Ad. 9

Zarzut nie jest zasadny, bowiem opis czynu przypisanego, z racji jego niezręcznego sformułowania, sugeruje – sprzecznie z zasadniczym ustaleniem faktycznym – że przedłożony w Sądzie weksel był wystawiony przez

pokrzywdzoną, która de facto jedynie figurowała jako wystawca weksla podrobionego, a użytego przez oskarżonego jako autentyczny. Podyktowany przepisem art. 413 § 2 pkt 1 kpk wymóg dokładnego określenia przypisanego czynu odpowiadającego jego kwalifikacji prawnej nakazywał wyraźne rozgraniczenie tych okoliczności.

Wniosek

1. Apelacji adw. G. K. o zmianę wyroku poprzez;

a) - uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu z punktu 1, ewentualnie o zmianę jego kwalifikacji prawnej na art. 270 § 2 kk;

b) zmianę kwalifikacji prawnej czynów z punktów IV-VI i przyjęcie czynu ciągłego z art. 12 kk;

c) zaniechanie orzekania obowiązku naprawienia szkody.

2. Apelacja adw. S. S.:

a) o zmianę wyroku w zakresie czynów I i II poprzez uniewinnienie oskarżonego, względnie o zmianę kwalifikacji prawnej i przyjęcie jednego czynu ciągłego;

b) o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

3. Apelacja adw. R. Z. - o zmianę wyroku w zakresie czynów I i II poprzez uniewinnienie oskarżonego od ich popełnienia.

4. Apelacja prokuratora – o zmianę punktu II wyroku poprzez:

zasadny 4a.

częściowo zasadny 2a, 4b

niezasadny 1 (a, b, c), 2b, 3.

<p>a) uznanie, że oskarżony przedłożył podrobiony przez siebie (a nie wystawiony przez J. M.) weksel,</p> <p>b) zakwalifikowanie czynu z punktu II wyroku jako wypełniającego znamiona art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Ad. 1 a, b, c – wobec niezasadności zarzutów, niezasadne są również wnioski apelacji.</p> <p>Ad 2 a –wobec udowodnionego sprawstwa i braku okoliczności wyłączających winę, wniosek o uniewinnienie oskarżonego jest oczywiście bezzasadny. Natomiast wniosek o przyjęcie kwalifikacji prawnej w ramach czynu ciągłego z art. 12 § 1 kk, z przyczyn wskazanych w niniejszym uzasadnieniu, zasługuje na uwzględnienie.</p> <p>Ad 2 b – ze względu na niestwierdzenie bezwzględnych przyczyn odwoławczych oraz brak konieczności przeprowadzenia na owo przewodu w całości, wniosek jest oczywiście chybiony, a jego uwzględnienie wprost niedopuszczalne (art. 437 § 2 kpk in fine).</p> <p>Ad 3 - wobec udowodnionego sprawstwa i braku okoliczności wyłączających winę, wniosek o uniewinnienie oskarżonego jest oczywiście bezzasadny.</p> <p>Ad. 4 a – wobec zasadności zarzutu, zasadny jest również adekwatny do jego treści wniosek, bowiem opis czynu musi odpowiadać kwalifikacji</p>		

<p>i nie budzić wątpliwości co do okoliczności i sposobu jego popelnienia.</p> <p>Ad. 4 b – wniosek jest zasadny w zakresie, w jakim postuluje o uwzględnienie w kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu również art. 310 § 2 kk, z przyczyn wyżej wskazanych. Jednocześnie wobec przyjęcia dokonania czynów z punktów 1 i 2 w ramach czynu ciągłego, jego kwalifikacja prawna musi być rozszerzona o art. 310 § 1 kk i art. 12 § 1 kk.</p>		
Lp. 3	Zarzut	
	<p>Błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mającego wpływ na treść wyroku polegający na błędnym ustaleniu, iż oskarżony złożył w Sądzie Okręgowym w Warszawie jedynie podrobiony weksel podczas, gdy złożył również podrobioną deklarację wekslową, o której mowa w punkcie pierwszym wyroku – zarzut 1 apelacji prokuratora.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Zarzut jest zasadny, skoro Sąd I instancji dał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jednoznaczny wyraz ustaleniu, że oskarżony, poza wekslem, podrobił również deklarację wekslową, a oczywista wymowa dowodów, którym dano wiarę, nie pozostawia wątpliwości, że owa sfalszowana deklaracja również została przedłożona Sądowi Okręgowemu w Warszawie w postępowaniu o zapłatę, jako element wprowadzenia Sądu w błąd i spowodowania, aby</p>		

niekorzystnie rozporządził mieniem pokrzywdzonej w postaci sumy z weksla. Mając na uwadze, że powyższe stanowi istotny element zachowania oskarżonego na płaszczyźnie oszustwa, rację ma skarżący, iż należało taki stan faktyczny uwzględnić i zawrzeć w opisie czynu przypisanego.		
Wniosek		
O zmianę wyroku w punkcie II poprzez uznanie, że oskarżony przedłożył w Sądzie również podrobioną przez siebie deklarację wekslową.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Z przyczyn wyżej wskazanych.		
Lp.	Zarzut	
	Rażącej niewspółmierności kary poprzez niezastosowanie art. 69 § 1 kk i brak warunkowego zawieszenia jej wykonania, gdy przesłanki środka probacyjnego zostały spełnione – zarzut II. 3 apelacji adw. R. Z.;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Wobec niezasadności apelacji obrońcy co do zarzutów z punktów 1 i 2 aktu oskarżenia, a w konsekwencji chybionego wniosku o zmianę wyroku w tej części poprzez uniewinnienie oskarżonego od ich popełnienia, zarzut jawi się oczywiście bezzasadnym, skoro samo zagrożenie przestępstwa		

<p>z art. 310 § 1 kk kara od 5 lat pozbawienia wolności wyklucza możliwość zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary, co z treści art. 69 § 1 kk wprost wynika.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>O zmianę wyroku w pkt 3-6 poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymierzenie oskarżonemu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na 2 lata próby za czyn przypisany w pkt 3, - wymierzenie kar po 50 stawek dziennych grzywny po 50 zł za czyny przypisane w pkt 3, 5 i 6 i orzeczenie kary łącznej 150 stawek dziennych grzywny po 50 zł. 	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Wniosek co do kary za czyn przypisany w pkt 3 wyroku jest niezasadny wobec zmiany wyroku w tej części i uniewinnienia oskarżonego od jego popełnienia, o czym dalej.</p> <p>Wniosek o wymierzenie kary grzywny za czyny przypisane w pkt 3, 5 i 6, wobec uwzględnienia zarzutu co do kwalifikacji każdego z nich i przyjęcia wypadku mniejszej wagi z art. 270 § 2a kk, co do zasady trafny, acz poza czynem z pkt 3 i 4, których karalność uległa przedawnieniu. Co do wymiaru kary za czyn 6 w dalszej części uzasadnienia.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p><i>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</i></p>	
<p><u>1.</u></p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p><i>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</i></p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>1. w ramach czynów zarzucanych oskarżonemu w punktach 1 i 2 zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny przyjmuje, że oskarżony działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej, w krótkich odstępach czasu, w nieustalonym dniu, nie wcześniej niż 12 czerwca 2014 r. i nie później niż 23 stycznia 2018 r., poprzez nadrukowanie w nieustalonym miejscu na czyste karty z czytelnym podpisem in blanco J. M., treści weksla i deklaracji wekslowej, podrobił dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej w postaci weksla własnego na kwotę 850.000 zł opatrzony datą 12 czerwca 2014 r. i miejscem wystawienia S. oraz czytelnym podpisem J. M. jako wystawcy oraz deklarację wekslową opatrzoną takimi danymi i czytelnym podpisem J. M. i przedkładając w dniu 23 stycznia 2018 r. w Sądzie Okręgowym w Warszawie wyżej opisany podrobiony weksel wraz z pozwem o zapłatę w postępowaniu o sygn. III Nc 25/18, puścił weksel w obieg oraz wprowadził Sąd Okręgowy w Warszawie w błąd co do jego autentyczności, doprowadzając Sąd do niekorzystnego</p>	

rozporządzenia mieniem J. M. w kwocie 850.000 zł poprzez wydanie w dniu 26 stycznia 2018 r. orzeczenia nakazującego zapłatę powyższej kwoty na rzecz P. M., a także w dniu 12 lutego 2018 r., w załączeniu do „Odpowiedzi na wnioski o wstrzymanie nakazu zapłaty” złożył jako autentyczny podrobiony dokument w postaci wyżej wskazanej deklaracji wekslowej, w wyniku czego nakaz zapłaty został zrealizowany w drodze zabezpieczenia przez komornika poprzez zajęcie rachunków pokrzywdzonej, przy czym łączna szkoda w mieniu J. M. z tytułu należności głównej i opłat wyniosła 1.031.628,38 zł

tj. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 310 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zb. z 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w stanie prawnym przed zmianą wprowadzoną z dniem 24 czerwca 2020 r. (Dz.U. 2020.1086, art. 38) i przyjmując te przepisy za podstawę skazania, na podstawie art. 310 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w stanie prawnym jak wyżej, wymierzył oskarżonemu karę 6 lat pozbawienia wolności.

2. w odniesieniu do czynów zarzucanych oskarżonemu w punktach 4, 5 i 6 komparycji, a przypisanych w punktach 4, 5 i 6 sentencji zaskarżonego wyroku przyjęto, że stanowią one wypadki mniejszej wagi wypełniając każdorazowo znamiona występku z art. 270 § 2a kk i przyjmując ten przepis za podstawę skazania i wymiaru kary za czyn z punktu 6 wymierzono oskarżonemu karę grzywny w wysokości 70 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych, natomiast co do czynów z punktów 4 i 5, na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 kpk uchylono wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk postępowanie przeciwko oskarżonemu P. M. w tym zakresie umorzono.

3. uniewinniono oskarżonego od popełnienia przestępstwa z art. 233 § 1a kk, zarzucanego w punkcie 3 wstępnej części wyroku.

Zwięźle o powodach zmiany

Ad. 1

Podzielając stanowisko obrońcy oskarżonego, iż zachowania zarzucane jemu w punktach 1 i 2 komparycji wyroku, zostały zrealizowane w ramach z góry podjętego

zamiaru, stanowiąc jeden czyn ciągły, Sąd Apelacyjny zreformował zaskarżony wyrok w powyższym zakresie.

Oдноśnie przyczyn dokonania takiej zmiany więcej w części Lp. 2, Ad. 5.

Podzielając zaś zarzut apelacji prokuratora co do potrzeby uwzględnienia w opisie czynu również faktu posłużenia się, obok podrobionego weksla, także sfalszowanym dokumentem deklaracji wekslowej w celu zapewnienia skuteczności osiągnięcia zamierzonej korzyści, okoliczności te odzwierciedlono w opisie czynu. Natomiast dzieląc zarzut dotyczący niezasadnego pominięcia w kwalifikacji art. 310 § 2 kk, powołano również ten przepis w podstawie skazania.

Oдноśnie przyczyn dokonania takiej zmiany więcej w części Lp. 2, Ad. 4 i Lp. 3 oraz Lp. 1, Ad. 6.

Bezspornie posłużenie się jako autentycznym podrobionym przedmiotem przestępstwa określonego w art. 310 § 1 kk, a zatem i wekslem, stanowi formę sprawczą „puszczenia w obieg” tego dokumentu, przy czym do istoty „puszczenia w obieg” należy to, że dokument znajduje się następnie w kolejnym posiadaniu innych osób lub instytucji. W tym wypadku złożenie podrobionego weksla Sądowi w postępowaniu o zapłatę, jako potwierdzenia zgłoszonego roszczenia, które stało się podstawą rozporządzenia mieniem pokrzywdzonej, immanentnie spełnia cechy czynności czasownikowej „puszczenia w obieg”, o jakiej mowa w art. 310 § 2 kk.

Jednocześnie takie zachowanie objęte było podjętym z góry zamiarem, z jakim oskarżony podrobił weksel, osiągnięcia w określony sposób korzyści majątkowej. Całokształt działań oskarżonego podporządkowany był wszak uzyskaniu sumy z weksla przy wykorzystaniu do tego celu postępowania sądowego.

Jakkolwiek sytuacje, gdy sprawcy najpierw dokonują fałszerstwa środków płatniczych albo dokumentów, o których mowa w § 1, następnie zaś puszcza je w obieg lub podejmują w tym celu inne czynności, wymienione w § 2, będąc odrębnymi, podzielonymi dystansem czasowym zachowaniami o innym sposobie realizacji, stanowią na ogół dwa odrębne przestępstwa pozostające w zbiegu realnym, to ich realizacja w ramach z góry podjętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, dyktuje przyjęcie kumulatywnego zbiegu przepisów z § 1 i § 2 art. 310 kk, w ramach konstrukcji czynu ciągłego.

Ma on miejsce w badanych realiach, gdzie sprawca podrobienia weksła działał ze z góry powziętym zamiarem, by ten podrobiony dokument puścić w obieg, a następnie ten zamiar zrealizował, wprowadzając jednocześnie w błąd Sąd Okręgowy w Warszawie co do autentyczności weksła, a nadto podrobionej również deklaracji wekslowej i doprowadzając w ten sposób do skutecznego rozporządzenia przez Sąd mieniem pokrzywdzonej, w wyniku czego wyrządzona została w jej mieniu szkoda w znacznym (a nawet w wielkim w myśl art. 115 § 7a kk) rozmiarze. Pomimo szeroko zakreślonych ram czasowych czynu, ich dolna cezurą jest w istocie potencjalna, do czego odniesiono się wyżej, a nieusuwalne w tym zakresie wątpliwości (pomimo zasięgnięcia nawet opinii specjalistycznej celem ustalenia czasu powstania falsyfikatu) należało rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego, przyjmując w efekcie, że czynność podrobienia weksła nieznacznie czasowo wyprzedzała jego puszczenie w obieg w celu wyłudzenia sumy z weksła, a zatem, że wszystkim tym czynnościom towarzyszyła bezpośrednia zwartość czasowa.

Nie budzi natomiast żadnych wątpliwości, że w sytuacji, gdy sprawca środki płatnicze lub dokumenty określone w art. 310 § 1 kk puszcza w obieg w ten sposób, że w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzają inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd (art. 286 § 1), zachodzi właściwy zbieg przepisów ustawy, określony w art. 11 kk (por. wyrok SN z 21 stycznia 1976 r., I KR 219/75, OSNKW 1976/4-5/59; wyrok SA w Krakowie z 16 lutego 1995 r., II AKr 14/95, KZS 1995/3-4/52; wyroki SA w Białymstoku: z 14 marca 1995 r., II AKr 17/95, Prok. i Pr.-wkł. 1995/7-8/25 oraz z 30 listopada 2004 r., II AKA 285/04, OSAB 2005/2/24).

W konsekwencji kwalifikując czyn oskarżonego jako przestępstwo ciągle z art. 310 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zb. z 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 § 1 kk, Sąd Apelacyjny przyjął w zw. z art. 4 § 1 kk stan prawny przed zmianą wprowadzoną z dniem 24 czerwca 2020 r. (Dz.U. 2020.1086, art. 38). W oparciu wszak o przepis art. 38 pkt 2 tzw. IV ustawy covidowej, został wprowadzony do porządku prawnego kolejny przepis statuujący dyrektywy szczególne w stosunku do określonej kategorii sprawców i powodujący zaostrenie wymiaru kary, a mianowicie art. 57b kk, zgodnie z którym za przestępstwo określone w art. 12 § 1

kk sąd wymierza karę przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia do podwójnej wysokości górnej granicy ustawowego zagrożenia. Taki stan rzeczy sprawia, że ustawa w poprzednim brzmieniu, była dla sprawcy czynu ciągłego z art. 12 § 1 kk względniejsza, wszak nie obligowała Sądu do zaostrzenia kary sprawcy skazanemu za taki czyn.

Orzekając za tak przypisany czyn karę 6 lat pozbawienia wolności, Sąd miał na uwadze wszystkie ustalone przez Sąd I instancji okoliczności, nie pomijając przy tym żadnej z łagodzących, jak dotychczasowa niekaralność oskarżonego i wynikająca stąd incydentalność przestępstwa w jego życiu, którego dotychczasowy tryb nie budzi zastrzeżeń. Sąd Apelacyjny uwzględnił również subiektywne poczucie po stronie oskarżonego pewnego rodzaju porażki materialnej w aspekcie pozycji finansowej jego byłej żony. Jednocześnie nie można pominąć, że choć w ramach jednego zamiaru, oskarżony podjął szereg wymagających zaplanowania i organizacji zachowań, obliczonych na jego realizację, wyczerpując znamiona różnych przepisów karnych i godząc tym samym w różne dobra prawem chronione. Istotną okoliczność obciążającą, poza sposobem działania sprawcy, stanowi również rozmiar wyrządzonej szkody i brak jakichkolwiek oznak woli jej naprawienia.

Ad. 2

Odnosnie przyjęcia wypadku mniejszej wagi do w/w czynów Sąd Apelacyjny wypowiedział się w części Lp. 1, Ad. 4, mając na uwadze, że treść dokumentów, na których oskarżony podrobił podpis swojej ówczesnej żony, była z nią uzgodniona i przez nią aprobowana, stanowiąc w istocie wyłączenie jej w załatwianiu drobnych spraw dnia codziennego, o niedoniosłym znaczeniu, nie skutkując uchwytną szkodą, poza godzeniem w wiarygodność dokumentów, acz w tym wypadku o niewielkim znaczeniu w obrocie prawnym i małej dla jego funkcjonowania doniosłości. Ich ranga oraz okoliczności i sposób działania sprawcy decydują o zmniejszonej względem typu podstawowego przestępstwa fałszerstwa dokumentów, zawartości ładunku społecznej szkodliwości czynów i niższym stopniu zawinienia oskarżonego, nakazując łagodniejszą ocenę ich podmiotowych i przedmiotowych znamion.

W kontekście powyższego należało dostrzec, że dochodzenie w niniejszej sprawie wszczęto w dniu 9

maja 2018 r. (i to pierwotnie wyłącznie w zakresie czynów zarzucanych w punktach 1 i 2).

Zgodnie tymczasem z art. 101 § 1 pkt 4 kk, karalność występku zagrożonego karą niższą niż przekraczająca 3 lata ustaje po upływie 5 lat od popełnienia takiego czynu, a występki z art. 270 § 2a kk zagrożony jest karą grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Oznacza to, że postępowania o te czyny nie można było wszcząć (w rozumieniu art. 303 kpk) po upływie 5 lat od ich popełnienia.

Zważywszy, że najpóźniejszymi datami popełnienia przedmiotowych występów były dni: 23 lutego 2011 r. (czyn 4), 27 kwietnia 2011 r. (czyn 5) i 29 września 2014 r. (czyn 6), karalność dwóch pierwszych chronologicznie czynów uległa przedawnieniu jeszcze przed wszczęciem niniejszego postępowania przygotowawczego, bo odpowiednio 23 lutego 2016 r. i 27 kwietnia 2016 r., co powoduje, że reguły art. 102 kk w ogóle nie mogły znaleźć do nich zastosowania. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że zawiadomienie o przestępstwie J. M. złożyła 5 kwietnia 2018 r., a zatem już po tym jak ekspiowały terminy przedawnienia czynów z art. 270 § 2a kk.

Inaczej rzecz się ma z czynem datowanym nie później niż 29 września 2014 r., skoro pięcioletni bieg przedawnienia został przerwany wszczęciem postępowania w sprawie o posłużenie się jako autentycznym upoważnieniem do (...) ze sfalszowanym podpisem J. M. i wydaniem w dniu 22 marca 2019 r. postanowienia prokuratora o przedstawieniu P. M. zarzutu jego popełnienia (ze wskazaniem kwalifikacji z art. 270 § 1 kk – k. 691).

Zważywszy dodatkowo, iż na skutek zmiany wprowadzonej w art. 102 kk z dniem 2 marca 2016 r. (Dz.U. 2016.189, art. 1), wydłużono o 10 lat terminy przedawnienia określone w art. 101 § 1 kk, jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, termin przedawnienia czynu przypisanego oskarżonemu w punkcie 6 zaskarżonego wyroku nastąpiłby dopiero wraz z upływem 15 lat od jego popełnienia, co skutkowało wymierzeniem oskarżonemu za ten czyn na podstawie art. 270 § 2a kk kary 70 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu jednak stawki dziennej na kwotę 20 złotych. Orzekając taką karę w granicach sankcji art. 270 § 2a kk, Sąd Apelacyjny miał na

względnie dotychczasową niekaralność oskarżonego, przyznanie się do popełnienia czynu oraz jego charakter i okoliczności, w tym zwłaszcza niewielkie znaczenie dla funkcjonowania obrotu prawnego dokumentu, którym jako autentycznym posłużył się oskarżony.

Ad. 3

Jakkolwiek w zakresie zarzucanego oskarżonemu w punkcie 3 komparycji, a przypisanego w punkcie 3 sentencji zaskarżonego wyroku, czynu z art. 233 § 1a kk obrońca oskarżonego sformułował jedynie zarzut rażącej niewspółmierności kary wynikającej z nienadania orzeczonej karze pozbawienia wolności probacyjnego charakteru, to w myśl art. 440 kpk Sąd Apelacyjny zobligowany był do zmiany zaskarżonego wyroku na korzyść oskarżonego, stwierdzając, że jego utrzymanie w mocy, także w zakresie rozstrzygnięcia o winie, byłoby rażąco niesprawiedliwe.

Nie budzi żadnych zastrzeżeń ustalony w tym przedmiocie stan faktyczny, w którym P. M., w związku ze złożeniem poprzez J. M. zawiadomienia o popełnieniu przez niego przestępstwa posłużenia się w postępowaniu sądowym o zapłatę sfalszowanym wekslem i deklaracją wekslową, został w dniu 24 października 2018 r. przesłuchany w charakterze świadka na powyższe okoliczności, przecząc ich sfalszowaniu i wskazując, że otrzymał je od żony, jak również negując, aby ta przekazywała mu w trakcie ich pożycia kartki opatrzone jej podpisem złożonym in blanco.

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2019 r. P. M. przedstawiono zarzuty dotyczące popełnienia czynów opisanych w punktach 1 i 2, a następnie w dniu 22 marca 2019 r. wydano postanowienie uzupełniające, przedstawiając oskarżonemu dodatkowo pozostałe zarzuty, w tym popełnienia występku z art. 233 § 1a kk.

W wyjaśnieniach złożonych w odniesieniu do zarzutów podrobienia oraz oszukańczego posłużenia się podrobionym wekslem i deklaracją wekslową w postępowaniu sądowym, oskarżony przedstawiał tożsamą wersję zdarzeń, jak ta, którą podał będąc przesłuchiwanym w charakterze świadka, prezentując ją jako linię własnej obrony w postępowaniu karnym.

Zasadne odmówienie wyjaśnieniom oskarżonego w powyższym zakresie waloru wiarygodności w oczywisty sposób przekłada się na uznanie, że również odpowiadające ich treści zeznania, złożone przez niego

w charakterze świadka zanim wydano postanowienie o przedstawieniu jemu zarzutów, nie odpowiadały prawdzie, przy czym już wówczas stanowiły one element konstrukcji obronnej sprawcy, a ich treść podyktowana była obawą przed narażeniem siebie na odpowiedzialność karną.

W zaistniałym układzie procesowym, gdzie wobec finalnej identyfikacji P. M. jako podejrzanego, doszło do kolizji roli procesowej podejrzanego i świadka, zeznania złożone przez niego zanim to nastąpiło, winny ulec eliminacji z procesu. Podzielić należy wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że nie odpowiada za przestępstwo z art. 233 § 1 kk, ani z art. 233 § 1a kk osoba przesłuchiwana w charakterze świadka, gdy składa fałszywe zeznania z obawy przed narażeniem samego siebie na odpowiedzialność karną, w granicach własnej odpowiedzialności karnej.

Dopuszczalność pociągnięcia do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 233 § 1a kk osoby, która z obawy o narażenie samego siebie na odpowiedzialność karną przesłuchiwana jest w charakterze świadka i zeznaje nieprawdę - obejmować może wyłącznie zeznania, których treść zawiera pomówienie innej osoby lub nieprawdziwe okoliczności nie związane ze sprawstwem czynu i potencjalną własną odpowiedzialnością karną przesłuchiwanego (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2020 r., I KK 58/19, OSNK 2021/2/8).

Zarówno Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, jak i Europejska Konwencja Praw Człowieka gwarantują obywatelowi prawo do obrony przed zarzutami karnymi, nadając temuż rangę prawa o fundamentalnym charakterze.

Art. 42 ust. 2 Konstytucji jest gwarantem należnego każdemu, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, prawa do obrony we wszystkich stadiach postępowania, nie wyłączając postępowania przygotowawczego. Nie można tych gwarancji zawęzić do podejrzanego, czy oskarżonego sensu stricte, ale należy je odnosić do sprawcy faktycznego, choćby zarzut nie został jeszcze jemu przedstawiony (oskarżonego sensu largo). Momentem, od którego sprawca czynu zabronionego może realizować swoje prawo do obrony, jest chwila podjęcia wobec niego pierwszych czynności procesowych, zmierzających do pociągnięcia go do odpowiedzialności karnej, kiedy możliwość takiej odpowiedzialności zaczyna

przyjmować realne kształty. Kierowanie do takiej osoby w toku przesłuchania pytań dotyczących popełnionego przez nią czynu zabronionego, na które udzielenie zgodnej z prawdą odpowiedzi może wiązać się z przedstawieniem przesłuchiwanemu zarzutu, należy przyjąć za oczywistą cezurę, naznaczającą początek prawa do realizacji obrony o stopniu gwarancyjności nie mniejszym, niż przyznany osobie, której zarzut już został przedstawiony.

Nie można zatem, wbrew owej gwarancji wynikającej z aktu zasadniczego, ustawą zwykłą zmuszać sprawcy czynu zabronionego do samooskarżenia poprzez dostarczanie dowodów przeciwko samemu sobie pod groźbą odpowiedzialności karnej, wszak byłoby to równoznaczne z pogwałceniem prawa do obrony. Prawo do obrony i wymuszenie samooskarżenia to stany z gruntu pozostające względem siebie w opozycji.

Nie zmienia tego możliwość odmowy udzielenia odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić sprawcę na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, skoro takie uchylenie się od przekazu również stanowi przekaz - w sposób immanentny świadczący o istnieniu podstaw do odmowy, podyktowanych obroną przed oskarżeniem. Ponadto prawo do obrony podejrzanego/oskarżonego obejmuje prawo do odmowy złożenia wszelkich wyjaśnień (art. 175 § 1 kpk), a więc prawo do całkowitego milczenia, gdy tymczasem przesłuchanie w charakterze świadka zezwala jedynie na odmowę odpowiedzi na konkretne pytania (art. 183 § 1 kk), zapewniając jedynie fragmentaryczne prawo do milczenia, przy czym skorzystanie z tego uprawnienia, ogniskując uwagę organu przesłuchującego właśnie na kwestii objętej odmową, siłą rzeczy ukierunkowuje oceny, czyniąc niekiedy wnioski nader oczywistymi.

Gwarantowane sprawcy czynu zabronionego prawo do obrony nie może być uzależnione od charakteru przesłuchania narzuconego przez procesowy organ ścigania, który decyduje, czy daną osobę przesłuchać najpierw jako świadka, czy też, jako podejrzanego. Takie uzależnienie zakresu jego stosowania wobec sprawców czynów zabronionych, pozbawiałoby to prawo uniwersalnego charakteru, czyniąc jego stosowanie w istocie wybiórczym, co ewidentnie kłóci się z zasadą równości wobec prawa.

Odmienne rozumienie normy art. 233 § 2a kk, niż jako podstawy odpowiedzialności osoby, która z

obawy o narażenie samego siebie na odpowiedzialność karną przesłuchiwana jest w charakterze świadka i zeznaje nieprawdę, ograniczonej do zeznań, których treść zawiera pomówienie innej osoby lub nieprawdziwe okoliczności nie związane ze sprawstwem czynu i potencjalną własną odpowiedzialnością karną przesłuchiwanego, odebrałoby konstytucyjnemu (art. 42 ust 2 Konstytucji RP) i ustawowemu (art. 6 kpk, art. 175 § 1 kpk, 389 § 1 kpk a contrario) prawu do obrony realny charakter, czyniąc je iluzorycznym.

Tymczasem akty prawne nie mogą jedynie pozorować istnienia przyznanych praw podmiotowych, zaś rolą Sądów w demokratycznym państwie prawa jest orzecznicza dbałość, poprzez prokonstytucyjną wykładnię ustaw, aby prawa nadane przez ustawę zasadniczą nie utraciły realnego charakteru.

Na koniec podnieść trzeba i to, że przepis art. 389 § 1 kpk wprost zezwala Sądowi na odczytanie w klarownie określonych warunkach, protokołów wyłącznie wyjaśnień złożonych uprzednio przez oskarżonego w tej lub innej sprawie w postępowaniu przygotowawczym lub przed Sądem albo w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawę. Z regulacji tej, a contrario wywodzić należy brak takiego uprawnienia do odczytania zeznań złożonych przez oskarżonego przesłuchiwanego uprzednio w charakterze świadka. Taki stan rzeczy sprawia, że w sytuacji, gdy dojdzie do zmiany roli procesowej ze świadka na oskarżonego o czyn lub czyny, których to pierwotne przesłuchanie dotyczyło w zakresie objętym zarzutem, zeznania złożone w charakterze świadka nie mogą stanowić dowodu oskarżenia, ani podstawy dokonywania ustaleń faktycznych w zakresie jego własnej odpowiedzialności karnej.

Mając powyższe argumenty na uwadze, Sąd Apelacyjny uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego jemu czynu z art. 233 § 1a kk, wszak czy to udzielnie szczerzej odpowiedzi na wskazane w zarzucie pytania, czy to odmowa ich udzielenia przez przesłuchiwanego w charakterze świadka P. M. (nota bene w postępowaniu wszczętym na skutek zawiadomienia o popełnieniu przez niego przestępstwa), wprost prowadziłyby do ukierunkowania postępowania przeciwko jego osobie, stanowiąc bezpośrednio, bądź pośrednio samooskarżenie.

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</u>		
1.1.	Na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 kpk uchylono wyrok w części w punkcie 4 i 5, a na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 kpk postępowanie przeciwko oskarżonemu P. M. w tym zakresie umorzono.	# art. 439 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		
Wobec przedawnienia karalności czynów, które w tym wypadku nastąpiło jeszcze przed wszczęciem postępowania w sprawie. Szerzej w tym przedmiocie wyżej - w module 5.2.		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia		

<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
V.	na podstawie art. 63 § 1 kk (w stanie prawnym jak w punkcie I.2), na poczet orzeczonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniu 29 kwietnia 2019 r., to jest w dacie jego zatrzymania.	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
VI i VII	- koszty procesu w części uniewinniającej i umarzającej ponosi Skarb Państwa; - zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa pozostałe koszty sądowe za instancję odwoławczą oraz opłatę za obie instancje w kwocie 780 złotych.

7. PODPIS
Ewa Leszczyńska-Furtak Małgorzata Janicz Przemysław Filipkowski

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca adw. G. K.	

Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Co do czynów 1, 2, 4, 5, 6.	
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	

#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>		
Kolejny numer załącznika	2	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca adw. S. S.	
Rozstrzygnięcie, rozstrzygnięcia	brak albo	

ustalenie, którego dotyczy apelacja			
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części co do czynów 1 i 2 (w całości)	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów		

	postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>	
Kolejny numer załącznika	3
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca adw. R. Z.
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	W całości

<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy czyn 1, 2, 4, 5, 6	
#	co do kary czyn 3		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		
#	uchylenie	# zmiana

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>		
Kolejny numer załącznika	4	
Podmiot wnoszący apelację	prokurator	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	czyn 2	
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>		
# na korzyść	# w całości	

# na niekorzyść			
# w części co do czynu 2	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia,		

	jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
<u>1.4. Wnioski</u>			
#	uchylenie	#	zmiana